

آفات و بیماری‌های گیاهی

جلد ۸۳، شماره ۱، شهریور ۱۳۹۴

گزارش کوتاه علمی

اولین بار سال ۱۸۳۹ از روی لارو *Ochina hederæ* (Col., Anobiidae) روی میزبان پوشیده از عشقه توسط وستوود گزارش شد. لیچتسنستین سال ۱۹۱۹ زنبور *C. laticornis* را از روی تعدادی لارو *Gracilia minuta* (Col., Cerambycidae) از فرانسه گزارش کرد (2).

نویس (۲۰۱۴) میزبان‌های دیگری از راسته سخت‌بال‌پوشان برای زنبور *C. laticornis* گزارش کرد، که شامل *Hylesinus oleiperda* *Mecinus pyraster* (Curculionidae) و *Hylensius toranio* از خانواده Scolytidae و همچنین *Gracillaria minuta* از راسته بال‌پولک‌داران و متعلق به خانواده Gracillariidae میزبان اولیه این زنبور پارازیتوئید می‌باشند (3). در این تحقیق زنبور *C. laticornis* از سفیره سخت‌بال‌پوش احتمالاً متعلق به خانواده Cerambycidae روی گوجه سبز *Prunus divaricate* از شهرستان جویبار در تاریخ ۱۳۹۱/۳/۱۴ جمع‌آوری شد. این گونه توسط دکتر Antoni Ribes (اسپانیا) شناسایی شد.

برخی از ویژگی‌های شکل‌شناسی زنبور به این شرح است: طول بدن حشره ماده بین ۳/۱ - ۵/۷ میلی‌متر، رنگ کلی بدن قهوه‌ای تیره است، پاها قهوه‌ای روشن و پنجه‌ها سفید می‌باشند. دو لکه عرضی قهوه‌ای در بال جلو نمایان است. بدن باریک، طول بخش متورم شکم در کم‌ترین حالت ۲/۴ برابر عرض است. طول سر از نمای پشت حداقل ۲/۲ برابر عرض، سپرچه طویل است. رگ‌بال کناری در کم‌ترین حالت ۱/۷ برابر رگ‌بال استیگمال است. پنجمین ترجیت عرض کمتری دارد. رگ‌بال کناری، مشخصاً طویل‌تر از رگ‌بال پس‌کناری و طول آن حدود ۱/۸-۱/۹ برابر طول استیگمال است.

اولین گزارش زنبور پارازیتوئید *Cleonymus laticornis* (Hym.: Pteromalidae) از ایران. محمدرضا دماوندیان^۱ و زهرا فعلی کوهی خیلی^۲، ۱ و ۲- به ترتیب دانشیار و دانش‌آموخته کارشناسی ارشد گروه گیاه‌پزشکی، دانشکده علوم زراعی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، پژوهشکده ژنتیک و زیست فناوری کشاورزی طبرستان، صندوق پستی ۵۷۸، ایران؛ مسئول مکاتبات: feli.zahra@yahoo.com

در راستای شناسایی زنبورهای پارازیتوئید استان مازندران در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳، در میان زنبورهای پارازیتوئید جمع‌آوری شده، یک گونه زنبور پارازیتوئید با نام علمی *Pteromalidae Cleonymus laticornis* Walker, 1837 از خانواده شناسایی گردید. این زنبور برای اولین بار از ایران گزارش می‌شود. شناسایی این زنبور توسط دکتر Antoni Ribes (اسپانیا) انجام گرفت.

زنبور *C. laticornis* از کشورهای فرانسه، بریتانیا، یوگسلاوی، چکسلواکی، سوئیس، مراکش (1)، بلژیک، کرواسی، آلمان، ایتالیا، مراکش، هلند، چین، اسپانیا، بلاروس، سوئد، انگلستان و ایالات متحده آمریکا گزارش شده است (3). گراهام (۱۹۶۹) زنبور *C. laticornis* را پارازیتوئید سخت‌بال‌پوشان چوب‌خوار معرفی نمود، بطوری که زنبورهای ماده در روزهای آفتابی می و ژوئن؛ روی شاخه‌های درختان کهن سال به ویژه *Salix* sp. (Salicaceae) و *Corylus* sp. (Betulaceae) که مورد حمله سخت‌بال‌پوشان چوب‌خوار قرار گرفته‌اند، میزبان خود را جست و جو می‌کنند (2). این زنبور

New report of *Cleonymus laticornis* (Hym.: Pteromalidae) from Iran. M. R. Damavandian¹ and Z. Feli Kohikheili²✉. 1, 2- Associate Professor and M. A. student of Entomology of Sari Agricultural and Natural Resources Science University, Department of Plant Protection, Genetic and Biotechnology Agriculture Institute of Tabarestan, P. O. Box 578, Iran; Corresponding author: feli.zahra@yahoo.com✉

During 2011-2014, in the course of a faunistic survey of parasitoid wasps in Mazandaran Province *Cleonymus laticornis* (Hym.:Pteromalidae) was collected and identified for the first time from Iran. This species identified by Dr. Antoni Ribes (Spain).

Cleonymus laticornis Walker, 1837 (Hym.: Pteromalidae) was reported from France, Britain, Yugoslavia, Czechoslovak, Swiss, Morocco (1), Belgian, Croatia, Germany, Italy, Netherland, China, Spain, Belarus, Switzerland, United kingdom and United States (3).

Graham (1969) introduced *C. laticornis* as parasitic on xylophagous Coleoptera as on sunny days in May and June, females may be seen searching for their hosts on the branches of old trees particularly *Salix* sp. (Salicaceae) and *Corylus* sp. (Betulaceae) attacked by beetles (2). This parasitoid wasp was reported of the larvae of *Ochina hederæ* (Col., Anobiidae) on host covered with ivy for the first time by Westwood in 1839. Lichtenstein was reported *C. laticornis* on some larvae *Gracilia minuta* (Col., Cerambycidae) from France in 1919 (2).

Noyes (2014) reported other hosts from Coleoptera for *C. laticornis* that are include *Mecinus pyraster* (Curculionidae), *Hylesinus oleiperda* and *Hylensius toranio* from Scolytidae, also *Gracillaria minuta* (Gracillariidae) from Lepidoptera order as primary host for this parasitoid wasp (3).

In this survey *C. laticornis* was collected from Coleoptera pupa probably belongs to Cerambycidae family on *Prunus divaricate* from Juybar in 3. Jun. 2012. This species identified by Dr. Antoni Ribes (Spain).

Some characters of this parasitoid were as fallow: Body of female is 3/1-5/7 mm, whole color of body is dark-brown, legs were light brown and tarsi are white. There was two transvers brown patch in front wings. Body is narrow. Gaster in lowest 2/4x as long as width. Head in dorsal view was as 2/2x as width, scutellum is long. Marginal vein was at least 1/7x as long as stigmal vein. Fifth tergite has lower width. Marginal vein specially is longer than postmarginal vein and its length was about 1/8-1/9 stigmal vein.

References

- (1) BOUCEK, Z., The British Museum (Natural History) Entomology. Vol. 27, No. 5, 315 pp. 1972.
- (2) GRAHAM, M. V. R. DE V., Bulletin of the British Musum (Natural History) (Etmology) Supplement, 16:611 pp. 1969.
- (3) NOYES, J. S., The Natural History Museum. [on-Line]. Available on the <http://www.nhm.ac.uk/entomology/chalcidoids.htm>. 2014.